

תה"ג 56517/11/16 - ד ב נגד היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט משה סובל
תה"ג 56517-11-16

המבקש

נגד

המשיב

ד ב ע"י ב"כ עו"ד חור אוריאל ניזרי ועו"ד ד"ר דבורה אביטבול

היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות המחלקה לעניינים בינלאומיים
ע"י ב"כ עו"ד תום כהן

החלטה

1. לפניי בקשה של המשיב בהליך העיקרי לעיון חוזר בהחלטת בית משפט זה (השופט מ' יועד הכהן) מיום 4.9.17 בה הורה על החזקתו במשמורת שירות בתי הסוהר עד להסגרתו לצרפת. הוראה זו נכללה בהחלטת בית המשפט מאותו היום, בה התקבלה עתירת היועץ המשפטי לממשלה להכריז על המבקש בר-הסגרה לצרפת לצורך המשך ריצוי יתרת שני עונשי מאסר שהושטו עליו על ידי בתי משפט בצרפת בגין עבירות כלכליות בהן הורשע, וכן לצורך העמדתו לדין בצרפת בעבירה של בריחה ממשמורת חוקית (להלן - **עתירת ההסגרה**).

2. עם הגשת עתירת ההסגרה הגיש היועץ המשפטי לממשלה (ביום 23.11.16) בקשה למעצר המבקש לפי סעיף 5 לחוק ההסגרה, תשי"ד-1954 (להלן - **חוק ההסגרה**), עד למתן החלטה בעתירה (מ"ת 56590-11-16; להלן - **תיק המעצר**). ביום 28.11.16 החלטתי לקבל את הבקשה, והוריתי על מעצרו של המבקש עד להחלטה בעתירת ההסגרה. ערר שהגיש המבקש לבית המשפט העליון על החלטתי זו נמחק בהסכמה ביום 25.12.16 (בש"פ 9753/16, השופט נ' סולברג). ביום 9.2.17 הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, וזו נדחתה על ידי ביום 2.3.17. ערר שהגיש המבקש לבית המשפט העליון על ההחלטה בבקשתו לעיון חוזר נדחה ביום 9.4.17 (בש"פ 2466/17, השופט מ' מזוז). ביום 10.5.17 הגיש המבקש בקשה נוספת לעיון חוזר בהחלטת המעצר, וזו נדחתה על ידי ביום 17.5.17.

3. ביום 4.9.17 החליט בית משפט זה (השופט מ' יועד הכהן) להכריז על המבקש בר-הסגרה לצרפת, וכן על החזקתו במשמורת שירות בתי הסוהר עד להסגרתו בפועל, כאמור בסעיף 15 לחוק ההסגרה.

4. ביום 15.10.17 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה מיום 4.9.17. הערעור נקבע לדיון בפני בית המשפט העליון ליום 27.6.18.

5. ביום 4.1.18 הגיש המבקש במסגרת תיק המעצר בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו עד תום ההליכים, וטען לחלופי הזמן ולשינוי נסיבות מהותי מאז מתן ההחלטה האחרונה מיום 17.5.17 בבקשתו (השנייה) לעיון חוזר. בהחלטתי מיום 8.1.18 קבעתי כי לא ניתן לבקש עיון חוזר בהחלטה בדבר מעצרו של המבקש לפי סעיף 5 לחוק

ההסגרה, שכן החלטה זו פקעה מאז יום 4.9.17 בו הוחלט בהליך העיקרי על החזקתו במשמורת לפי סעיף 15 לחוק.

6. משכך, הגיש המבקש ביום 10.1.18 את הבקשה דנא, לעיון חוזר בהחלטה מיום 4.9.17. בשל העובדה שהשופט מ' יועד הכהן, שדן בהליך העיקרי, נמצא בשבתון לקראת פרישה, הועברה הבקשה לשופט התורן (סגן הנשיא י' נועם), אשר החליט (ביום 10.1.18) להקצות את הבקשה לטיפול.

7. המבקש טוען כי קיימת נסיבה חדשה המצדיקה עיון חוזר בהחלטה מיום 4.9.17. הנסיבה החדשה היא שמחר (17.1.18) תסתיים תקופת המאסר המלאה אותה היה אמור לרצות בצרפת בהתאם לשני גזרי הדין שנתנו לגביו בתי המשפט בצרפת, ועליהם התבססה בקשת ההסגרה הראשונה שהגישה ממשלת צרפת לישראל ביום 28.2.16. ממילא, יש להורות על שחרורו ממשמורת, על מנת למנוע מצב אבסורדי בו ירצה עונש מאסר העולה על תקופת המאסר אותה היה עליו לרצות בצרפת אלמלא נמנע שם מלשוב אל בית הכלא מהחופשה שניתנה לו. לכך מצטרף חלוף הזמן מאז תחילת מעצרו בישראל במסגרת הליך ההסגרה (ביום 17.11.16) ומאז מתן ההחלטות הקודמות של בתי המשפט בישראל בדבר המעצר והמשמורת, כאשר מנגד אין כל טענה בדבר מסוכנות כלשהי הנשקפת ממנו, והעילה היחידה למעצרו (עד למתן החלטה בעתירת ההסגרה) ולהחזקתו במשמורת (עד לסיום הליכי הערעור וההסגרה) נעוצה בחשש להימלטותו מן הדין. לטענת המבקש, החשש להימלטותו אינו קיים יותר במצב הדברים הנוכחי, בו סיים למעשה לרצות את עונש המאסר שהוטל עליו בצרפת. בכל מקרה, גם אם בית המשפט בישראל יסרב לקבל את החישוב שלו באשר ליתרת תקופת המאסר הצפויה לו בצרפת (חישוב הלוקח בחשבון לא רק את מלוא תקופת שהותו במעצר בישראל במסגרת הליך ההסגרה אלא גם קיצור עונש אוטומטי נטען של 11 חודשי מאסר לפי הדין הצרפתי), הרי עדיין אומד הדעת הסובייקטיבי שלו הוא שבצרפת לא צפויה לו כל תקופת מאסר נוספת, ואם צפויה - הרי שמדובר בתקופה קצרה ביותר. הואיל וחשש להימלטות מבוסס על מוראו של הנמלט מפני ההליכים הצפויים לו, והואיל והמבקש מאמין כי אינו ניצב בפני תקופת מאסר נוספת בצרפת, הרי שלא ניתן לייחס לו מניע להימלטות. במצב דברים זה, ולנוכח התמשכות ההליכים, התחזקות הקשר של המבקש עם ישראל, מגורי אשתו בישראל והולדת בנו בישראל (בעודו שוהה בין כותלי הכלא), יש לומר כי החשש להימלטות התאיין עד כדי כך שניתן בהחלט לשקול את שחרור המבקש למעצר בית, ובמידת הצורך - בשילוב פיקוח אלקטרוני ופיקוח אנושי צמוד.

8. לאחר ששקלתי את נימוקי הבקשה ואת טענות הצדדים בדיון שהתקיים בפניי אתמול, החלטתי לדחות את הבקשה.

9. בעניינו של המבקש ניתנו מספר החלטות בהן נקבע קיומו של חשש ממשי להימלטותו מן הדין, במיוחד נוכח עובדת הימלטותו מצרפת לישראל בעודו מרצה בצרפת עונש מאסר, וכן בהתחשב בהעדר כל תיעוד אודות כניסתו לישראל באופן המצביע על יכולתו לנוע ברחבי העולם תוך טשטוש עקבותיו. בעניין זה אמר בית המשפט העליון (השופט מ' מזוז) בהחלטה מיום 9.4.17 בה נדחה עררו של המבקש על דחיית בקשתו הראשונה לעיון חוזר:

"החלטת בית משפט קמא מיום 28.11.2016 על מעצרו של העורר עד למתן החלטה בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה, יסודה בחשש להימלטות העורר, וזאת בעיקר נוכח בריחתו של העורר ממשמורת חוקית בצרפת וכניסתו לישראל בדרך

בלתי ידועה.

בהליך הסגרה שיסודו בבריחת האסיר המבוקש ממאסרו, סכנת ההימלטות היא אינהרנטית ומוכחת מעצמה. יתרה מזו, השיקולים שהביאו מלכתחילה את העורר להימלט ממאסרו בצרפת תקפים לכאורה גם כיום. אמנם לטענת העורר תקופת מעצרו בישראל (קרוב ל-5 חודשים) צפויה להיות מופחתת מיתרת מאסרו, אך כנגדה הוא צפוי לענישה נוספת בגין עבירת ההימלטות" (פסקאות 14-15 להחלטה).

הערכת סיכון זו תקפה גם היום, הגם שמאז מתן החלטת בית המשפט העליון ביום 9.4.17 חלפו 9 חודשים נוספים, כך שהמבקש שווה במעצר בישראל כבר 14 חודשים. הן מן האמור באותה החלטה של בית המשפט העליון והן מן האמור בהחלטת בית משפט זה מיום 4.9.17 בה הוכרז המבקש בר-הסגרה, עולה כי גם בחלוף 14 חודשים ממעצרו, וגם בהנחה (המקובלת על ב"כ היועץ המשפטי לממשלה) בדבר קיזוז תקופת המעצר בישראל מתקופת המאסר שנגזרה על המבקש בצרפת, עדיין קיים יסוד ממשי לחשש שהמבקש יעשה כל שלא ידו על מנת להימנע מלחזור לצרפת לצורך השלמת ריצוי עונשו ולצורך עמידה לדין בעבירה של בריחה ממשמורת חוקית. בעניין זה הוסיף ואמר השופט מזוז בהחלטתו הנזכרת:

"מהחומר שהועבר על ידי הרשויות בצרפת עולה, כמפורט לעיל, כי העורר נדון לשתי תקופות מאסר מצטברות של 42 חודשים, מתוכן הספיק לרצות בטרם הימלטותו 16 חודשים, ומכאן שיתרת מאסרו היא לכאורה 26 חודשי מאסר, כטענת המדינה. לכך יש להוסיף את העונש הצפוי לו בגין העבירה של בריחה ממשמורת חוקית" (פסקה 16 להחלטה).

בהמשך לכך, ציין בית משפט זה בהחלטתו מיום 4.9.17 בעתירת ההסגרה:

"בעקבות טענות המשיב פנה העורר לרשויות צרפת בבקשת הבהרה לעניין סוגיית יתרת העונש לריצוי. על-פי עמדת רשויות צרפת מיום 9.1.17 (אשר הוגשה לבית המשפט ביום 22.2.17), נותרו למשיב לרצות עוד 26 חודשי מאסר (14 חודשים בגין גזר הדין שניתן על ידי בית המשפט לעניינים פלייליים בעיר ליון ביום 24.1.14; ועוד 12 חודשים בגין גזר הדין שניתן על ידי בית המשפט לעניינים פלייליים בעיר גראסה ביום 4.11.15). עוד צוין, כי אם יזכה לניכויים עונשיים - כמקובל בצרפת - יתרת עונשו המינימאלית צפויה לעמוד על 17 חודשים ו-27 ימים... שוב - טרם שפיטתו בגין עבירת הבריחה ממשמורת" (פסקה 16 להחלטה).

המבקש אינו משלים עם קביעות שיפוטיות אלה, ובערעור שהגיש לבית המשפט העליון (על ההחלטה בעתירת ההסגרה) העלה כנגדן שורה של טענות על מנת להצדיק את החישוב שלו בדבר תקופת המאסר שנותרה לו לרצות בצרפת ובדבר העונש לו הוא צפוי בצרפת בעבירה של בריחה ממשמורת. דא עקא, מקומן של טענות אלה אכן בערעור, ולא ניתן לעשות בהן שימוש מקביל בהליך הנוכחי בו מתבקש עיון חוזר בהחלטה על החזקת המבקש במשמורת. במסגרת ההליך

הנוכחי, שאינו הליך ערעורי אלא הליך הנדון בפני אותה ערכאה שנתנה את ההחלטה מיום 4.9.17, נקודת המוצא היא כל מה שנקבע בהחלטה זאת. בכלל זה, נדחה בהחלטה זאת החישוב עליו נסמך המבקש, ונקבע כי עוד טרם שפיטנו בצרפת בעבירה של בריחה ממשמורת חוקית עומדת יתרת תקופת המאסר המינימלית שלו על כמעט 18 חודשים. בנוסף נדחתה בהחלטה זאת עמדת המבקש באשר לתקופת המאסר הצפויה לו בצרפת בגין הבריחה ממשמורת: בבקשת ההסגרה השנייה שהגישה ממשלת צרפת לישראל ביום 28.2.16, בקשה המבוססת על הליכי ההעמדה לדין בעבירה של בריחה ממשמורת (אי חזרה של אסיר מחופשה), צוין כי דינה של עבירה זו בצרפת 3 שנות מאסר וקנס בסך 75,000 אירו. המבקש טען בתשובתו לעתירת ההסגרה "כי העונש שבתי המשפט בצרפת נוהגים להשית בגין עבירה של בריחה ממשמורת עומד על מספר חודשים בודדים, ולא צפוי לעמוד על 3 שנות מאסר" (פסקה 15 להחלטה מיום 4.9.17). אולם בית המשפט דחה את טענתו (שם, בפסקה 16). יתר על כן, במהלך הדיונים בעתירת ההסגרה, ביקש המבקש להגיש לבית המשפט חוות דעת משפטית בעניין יתרת תקופת המאסר שנתורה לו לרצות בצרפת ובעניין העונש הצפוי לו בצרפת בעבירה של בריחה ממשמורת. בית המשפט החליט ביום 22.2.17 לדחות את הבקשה ולא לקבל את חוות הדעת "לא לגבי תקופת קיצור העונש ולא לגבי הענישה הנוהגת בצרפת לגבי עבירת הבריחה ממשמורת חוקית. נושאים אלו אמורים לידון ולהישקל על ידי הערכאות בצרפת אם וכאשר יוסגר אליה המשיב". השקפה זו של בית המשפט בהליך העיקרי אומצה על ידי השופט מזוז במסגרת החלטתו הנזכרת בערר של המבקש בנושא המעצר (פסקה 16 להחלטה):

"העורר ביקש כאמור להגיש בבית משפט קמא חוות דעת לגבי הפחתות מינהליות הצפויות לו וכן לגבי העונש הצפוי לו בגין העבירה הנוספת, אך בית המשפט הדן בהליך העיקרי דחה את הבקשה. גם אני איני סבור כי במסגרת הליך זה עלינו לעסוק בחישובי הקיצין, דבר שממילא מסור לסמכותן ולשיקול דעתן של הרשויות בצרפת, ובוודאי באשר לעבירה של בריחה ממשמורת חוקית עליה טרם עמד לדין. נקודת הייחוס צריכה להיות העונש המבורר והקצוב לעורר ולא חישובים וספקולציות על הפחתות כאלה ואחרות שעדיין לא נדונו ולא הוכרעו (השוו: ע"פ 2690/16 לוייה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.9.2016))."

הנה, חרף דחיית הבקשה להגשת חוות הדעת בהליך העיקרי, וחרף העובדה שבית משפט זה אינו משמש ערכאה ערעור על החלטותיו (מה עוד שסוגיה זו נכללה בערעור שהגיש המבקש לבית המשפט העליון וממתינה להכרעה שם), בחר המבקש להעתיק את חוות הדעת מילה במילה במסגרת בקשתו הנוכחית לעיון חוזר (סעיפים 54 ואילך לבקשה).

10. מן המקובץ עולה כי הנחת המוצא לצורך הדיון בבקשה לעיון חוזר - הנחה המבוססת על החלטת בית המשפט בעתירת ההסגרה ולא על איזו מטענות המבקש בערעור שהגיש לבית המשפט העליון על ההחלטה - היא כי במועד הימלטותו מצרפת נותר למבקש לרצות בגין הרשעותיו הקודמות (נשוא בקשת ההסגרה הראשונה) תקופת מאסר שאורכה נע בין 18 חודשים ל-26 חודשים, ובנוסף צפוי המבקש בצרפת לעונש של עד 3 שנות מאסר אם יורשע בעבירה של בריחה ממשמורת (בגינה התבקשה הסגרתו בבקשת ההסגרה השנייה). מאחר שהמבקש שווה עד כה במעצר בישראל תקופה של 14 חודשים, הרי גם לאחר שמופחתת מיתרת המאסר בצרפת תקופת המעצר בישראל, נותרה תקופת מאסר משמעותית אותה עשוי המבקש לרצות בצרפת (4 עד 12 חודשים בגין ההרשעות הקודמות **בתוספת** עד 3 שנות מאסר בגין ההליך הפלילי העתידי). תקופה זו כשלעצמה, ולא כל שכן לאחר שמוסיפים עליה את עובדת הבריחה של המבקש ממשמורת חוקית בצרפת וכניסתו לישראל בדרך בלתי ידועה, מבססות גם היום חשש ממשי

להימלטותו מן הדין ולסיכול יכולתה של מדינת ישראל לקיים את התחייבותה הבינלאומית כלפי צרפת לסייע באכיפת החוק באמצעות הסגרת מבוקשים הנדרשים לתת את הדין ולרצות את עונשם בצרפת.

11. לא למותר להזכיר בהקשר זה את האמור בהחלטתי מיום 28.11.16 בדבר מעצרו של המבקש עד להחלטה בעתירת ההסגרה (וכאמור, הערר על אותה החלטה לבית המשפט העליון נמחק בהסכמה):

"ברי, כי אם מבחינה סובייקטיבית בחר המשיב להימלט ממאסר של 26 חודשים (ולפי שיטתו - כי תקופת המאסר המצטברת הסופית קצרה יותר - בחר הוא להימלט אף מתקופה קצרה יותר), קל וחומר שקיים חשש ממשי לכך שהמשיב לא יבחל באפשרות של הימלטות מהמעצר במסגרת הליכי הסגרה, הליכים שמטרתם בין היתר לאפשר את העמדתו לדין בגין העבירה החדשה בעטיה עשוי הוא להישפט לתקופת מאסר נוספת" (פסקה 15 להחלטה).

דברים אלה מתקשרים אל טענת המבקש בבקשתו הנוכחית, באשר לאומד הדעת הסובייקטיבי שלו: לדברי המבקש, שעה שנמלט מצרפת נותרו לו לרצות 14 חודשי מאסר בגין שתי ההרשעות הקודמות, ולא 26 חודשי מאסר כנטען בעתירת ההסגרה (ראו פרוטוקול הדיון מאתמול; סעיפים 55-56, 69 לבקשה לעיון חוזר). נמצא אפוא כי המבקש ראה להימלט מן הדין, על כל ההשלכות העלולות לנבוע ממהלך תעוזתי כזה, למרות שלפי הערכתו הסובייקטיבית אם היה שב לבית הכלא מהחופשה לא היה חשוף לתקופת מאסר העולה על 14 חודשים. בשומענו כי תקופת מאסר כזו היוותה מניע מספיק להימלטות מבחינתו הסובייקטיבית של המבקש, הרי שהחשש המניע את הימלטותו לא נחלש כיום, עת עומד הוא בפני סיכון של תקופת מאסר העולה על 14 חודשים, כמפורט לעיל.

12. מערכת שיקולים זו הייתה נכונה אף בעבר, טרם ההחלטה בעתירת ההסגרה, והיא אכן הובילה למעצרו של המבקש עד למתן ההחלטה, כפי שנקבע במספר החלטות של בית משפט זה ובית המשפט העליון. כיום, לאחר שהוחלט בעתירת ההסגרה להכריז על המבקש בר-הסגרה לצרפת, לא זו בלבד שההצדקה להמשך המעצר לא נחלשה, אלא היא אף התחזקה. על כך נאמר בבש"פ 6348/09 אזיפה נ' מדינת ישראל (19.8.09) כי השיקולים **"בדבר החשש להימלטות מן הדין ובדבר התחייבויותיה הבינלאומיות של מדינת ישראל, מקבלים משנה תוקף ככל שמתקדמים הליכי ההסגרה, ובפרט לאחר שהמבוקש כבר הוכרז בר-הסגרה"** (שם, פסקה 8). ועוד נאמר כי **"הדברים מדברים בעדם. דעת לנבון נקל, כי ככל שלכאורה קרב יום ההסגרה, כן יגבר הדחף להימלטות"** (בש"פ 1163/11 פרקופץ נ' מדינת ישראל (7.3.11) פסקה ט"ו; ראו עוד בבש"פ 4422/03 כהן נ' היועץ המשפטי (29.5.03) והאסמכתאות שם). עד כדי כך, שהכרזתו של אדם בר-הסגרה עשויה להוות נסיבה חדשה מצדיקה שינוי בהחלטה קודמת בדבר הימצאותו בפיקוח אלקטרוני טרם ההחלטה בעתירת ההסגרה:

"אמנם ההכרזה על העורר כבר-הסגרה כשלעצמה אינה מצדיקה את מעצרו עד לתום הליכי ההסגרה, אולם מדובר בנסיבה חדשה בעלת עוצמה, שיש בה כדי להביא לשקילה מחודשת של כלל הנסיבות והשיקולים, המובילה לתוצאה לפיה חלופת ביניים בדמות מעצר בפיקוח אלקטרוני לא תסכון בעניינו של העורר... על הדרך ההיקש, ניתן להשוות מעמדו של מי שהוכרז כבר-הסגרה, למעמדו של

מי שהורשע בדין, שאז כבר לא עומדת לו חזקת החפות, ולכך השלכה בדיני המעצרים, בין היתר, בשל החשש להימלטותו מן הדין... בדומה, לאחר שהמבוקש הוכרז כבר הסגרה, גובר החשש המובנה הקיים בהליכי הסגרה, כי המבוקש יחמוק מן הדין" (בש"פ 5745/16 בן משה נ' מדינת ישראל (4.8.16) פסקאות 9, 11).

בדומה לכך נקבע בבש"פ 6348/09 (לעיל) כי -

"ההכרזה על העורר כבר-הסגרה מגבירה את החשש להימלטותו מן הדין ומקובלת עליו בהקשר זה קביעתו של בית משפט קמא כי חשש זה מתעצם נוכח עברו הפלילי, הכולל בין היתר זיוף דרכון והתחזות כאחר וכן ניסיון לעבור בין מדינות תוך שימוש בדרכון של אדם אחר... בשל כל הטעמים המפורטים לעיל לא מצאתי מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא לפיה משהוכרז העורר בר-הסגרה יש להורות על השמתו במשמורת ואין להסתפק עוד בחלופת המעצר שנקבעה בעניינו בעת בירור בקשת ההסגרה".

ואם כך הוחלט לגבי מבוקש בהליכי הסגרה שבעת בירור עתירת ההסגרה היה משוחרר לחלופת מעצר, לא כל שכן שאין מקום לעיין מחדש בהחלטה שהורתה על המשך החזקת המבוקש מאחורי סורג ובריא לאחר שלכל אורך תקופת בירור עתירת ההסגרה הוא היה נתון במעצר בשל חשש להימלטותו מן הדין.

13. לאור כל האמור, הבקשה לעיון חוזר נדחית.

המזכירות תשלח את ההחלטה לב"כ הצדדים (בהסכמתם).

ניתנה היום, כ"ט טבת תשע"ח, 16 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.